

50 tinten vinaigrette

IN GEUREN EN KLEUREN
OLIE EN AZIJN

www.mushin.biz
info@mushin.biz

1

Inhoud

- **Inleiding**
- **Olie:** soorten, wanneer wat, gearomatiseerde olie
- **Azijn:** soorten, wanneer wat, gearomatiseerde olie
- **Kruiden/vruchten/aroma's:** wat wanneer?
- Basis **vinaigrette** + recepten
- Marinade-inmaken-chutney-tapenade-pesto-mayonaise-
andere **toepassingen**
- Ketchup

2

Inleiding

verwerken, aromatiseren, gebruiken

3

Olie?

4

Olie: verschillende soorten

- **Arachide-olie:** meeste geraffineerd, koudgeperste niet verhitten
- **Druivenpitolie:** fondue (geraffineerde), wondgenezend
- **Koolzaadolie:** geraffineerd, neutrale smaak
- **Kokosolie:** chocolade, aftersun
- **Lijnzaadolie:** verhitten, koudgeperst goed te combineren met zoete azijn
- **Maïskiemolie:** geraffineerde tov koudgeperste

5

Olie: verschillende soorten

- **Notenolie:** walnoten, hazelnoten, niet verhitten, gebak/desserts, notenallergie!, huidherstellend
- **Olijfolie:** herkomstaanduiding, extra vierge-vierge-olijfolie-olijfpulpolie, huidverzorging
- **Sesamolie:** overheersende smaak, geroosterd of onbewerkt zaad
- **Slaolie:** mengeling van verschillende soorten olie
- **Tarwekiemolie:** vit E-gehalte, voedingssupplement, tarweallergie!, huidverzorging
- **Zonnebloemolie:** geraffineerd, neutraal, massage

6

Olie enz., enz.

Abrikozenpitolie

Amandelolie

Arganolie

Avocado-olie

Bernagie-olie

Macadamia-olie

Saffloerolie

Sojaolie

Papaverolie

Distelolie

Pompoenpitolie

Duindoornolie

Hennepolie

Katoenpitolie

7

Olie wanneer welke?

Afhankelijk van de temperatuur waarop de olie gaat verbranden (rookpunt)

Verzadigde vetzuren: kunnen goed worden verhit, zonder van structuur te veranderen

Salades:	Stoven	Grillen:	Frituren:	Bakken:	Marineren:
<ul style="list-style-type: none"> • hazelnoot- of walnootolie, amandelolie, olijfolie, maïskiemolie, koolzaadolie, sesamolie, zonnebloemolie, druivenpitolie, saffloerolie, lijnzaadolie 	<ul style="list-style-type: none"> • (geraffineerde) arachideolie - maïskiemolie - olijfolie - koolzaadolie - sesamolie - zonnebloemolie 	<ul style="list-style-type: none"> • palmolie, (geraffineerde) arachideolie - olijfolie - koolzaadolie 	<ul style="list-style-type: none"> • palmolie, avocado, rijstolie, geraffineerde koolzaadolie 	<ul style="list-style-type: none"> • palmolie, rijstolie, macadamia (geraffineerde) arachideolie - olijfolie - koolzaadolie - zonnebloemolie 	<ul style="list-style-type: none"> • maïskiemolie, olijfolie, koolzaadolie, zonnebloemolie

8

Gearomatiseerde olie maken

- Planten **volledig onder olie** zetten
- **Soort olie** kiezen (bijvoorbeeld maïskiem, zonnebloem, olijf, koolzaad, druivenpit, soja)
- **2-tal weken** laten trekken
- Enkele **mogelijkheden**
  - Chili
  - Gember-citroengras
  - Knoflook
  - Provençaalse olie (tijm, laurier, lavendelbloesem)
  - Munt
  - Knoflook, rozemarijn en tijm
  - Kaneel, laurier en kruidnagel
  - Dille

9

Azijn?

Wat is azijn

5-15,5 azijnzuur per 100ml
Gisting van alcohol (rest max 0,5 vol.%)

Biologisch verkregen – uit azijnzuur of azijnessence – chemisch geproduceerd

Azijn en gezondheid

In de geschiedenis
Spijvertering
Mond- en keelholte
Insecten

Azijn in cosmetica

Azijn in het huishouden

Azijn verschillende soorten

- **Wijnazijn:** witte en rode, gearomatiseerd, salades, aardbeienjam
- **Appel- of ciderazijn:** 1 of meerdere appelsoorten, helder of troebel, drinkkuur
- **Balsamicoazijn:** druiven, prijs-kwaliteit, panna cotta
- **Inmaakazijn:** hoge zuurgraad (dubbel: schoonmaakazijn)
- **Kruidenazijn:** gearomatiseerd
- **Rijstazijn:** zoet(Su) tot pittig, sushi-wok-soep
- **Sherryazijn:** sherry-druif en -vaten, vlees en salades, Andalusische keuken
- **Vruchtenazijn:** vruchten of fruitextracten, bijvoorbeeld framboos, passievrucht, ...

11

Azijn enz., enz.

- Bierazijn
- Brandewijnazijn
- Vruchtenazijn
- Groenteazijn
- Honingazijn
- Dadelazijn
- Vijgenazijn

12

Azijn wanneer welke?

- **Salade:** balsamico, appel, framboos, kruidenazijn, sherry, witte wijnazijn
- **Gerookt vlees:** rodewijnazijn, wittewijnazijn
- **Rund:** balsamico, kruidenazijn, rode wijn, sherry, witte wijn
- **Varken:** balsamico, kruidenazijn, sherry
- **Lam:** balsamico, framboos, rode bessen, kruidenazijn, sherry
- **Gevogelte:** balsamico, appel, framboos, kruidenazijn, sherry
- **Wild:** balsamico, appel, brandewijn, framboos, kruiden, rode wijn, sherry, witte wijn
- **Vis:** kruidenazijn, rijstazijn, witte wijn, sherry
- **Kaas:** framboos, kruiden, weiazijn, rode wijn
- **Nagerechten:** balsamico, framboos, rode bessen, sherry, witte wijn

13

14

Gearomatiseerde azijn maken

- **Kruiden**, specerijen of groenten toevoegen
- **Wijnazijn**
- Ongeveer **4 weken** op kamertemperatuur laten staan
- Eventueel de **smaakmakers** nadien verwijderen
- Enkele **mogelijkheden:**
  - Magnoliabloemen (met rijstazijn) (gemberachtige smaak)
  - Wilgenroosje (wittewijn- of rijstazijn)
  - Appel-melisse
  - Peren-kaneel
  - Sinaasappel-gember
  - Fijne kruiden (dragon, peterselie, bieslook, kervel)
  - Knoflook
  - Chili
  - Vlierbloesem

Recept

Paardenbloemknoppen op azijn

- 2 kopjes water, 1tl zout, 2 kopjes paardenbloemknoppen
- 5 jeneverbessen, 5 Spaanse pepers, 8 zwarte peperkorrels, 1 teentje knoflook
- 2 kopjes ciderazijn
- **Bereiding:**
  - Kook het water met het zout; doe de paardenbloemknoppen erbij en laat afkoelen. 3 dagen laten trekken in de koelkast (pekelen).
  - Zeef de paardenbloemknoppen en doe ze in een pot met de jeneverbessen, pepers, peper en knoflook
  - Kook de azijn op en giet over de bloemknoppen.
  - Sluit de pot af en laat 2 weken trekken
- In een salade, als hapje bij oude kaas.

15

Kruiden, vruchten, aroma's: wat wanneer

- **Gebak:** citrusvruchten, venkel
- **Rundsvlees:** kaneel-laurier-kruidnagel, knoflook, dragon, basilicum, oregano
- **Varken:** granaatappel, dragon, koriander, basilicum, oregano
- **Vis:** citrusvruchten, munt, dille, saffraan, mierikswortel, venkel, basilicum
- **Lam:** knoflook-rozemarijn-tijm
- **Wild:** kaneel-laurier-kruidnagel
- **Salades:** citrusvruchten, munt, salade, duizendblad, knoflook, dragon
- **Pastasaus:** saffraan, pepers, dragon, basilicum, oregano, rozemarijn, salie
- **Kaas:** duizendblad

16

Basis vinaigrette

Enkele weken
houdbaar in de
koelkast in een
afsluitbare pot.

Goed schudden bij
serveren

Basis

3 delen olie
1 deel azijn (of citroensap)
Kruiden
Eventueel 1tl mosterd, 1el
sojasaus, zoeten met
honing,

Kruiden

bijvoorbeeld knoflook,
basilicum, peterselie,
bieslook, dragon,
duizendblad, zevenblad,
chili's, Provençaalse
kruiden, ...

Eventueel

sjalotjes, augurk,
kappertjes, lente-uitjes,

Olie en azijn volgens smaak

(bijvoorbeeld olijfolie voor
mee zuiderse tint, of werk
met notenolie bij groene
sla).

17

Vinaigrette: recepten

- **Citroenvinaigrette:** 2 delen citroensap, 5 delen olijfolie, zout & peper
- **Dressing:** 5 eetlepels olijfolie, 2 eetlepels balsamico-, frambozen- of rode, 1 theelepel mosterd, ½ geperst teentje knoflook, versgemalen peper en (zee)zout, provincaalse kruiden
- **Yoghurtdressing:** 150ml yoghurt, 2el azijn, fijngehakte munt & peterselie, (zwarte) peper
- **Dressing van wilde peen**
  1. 4 bloemen wilde peen, 6 el olijfolie, 2 el wittewijnazijn, 1 tl honing, peper & zout
  2. 8 bloemen wilde peen, 20 jonge blaadjes zevenblad, 2el limoensap, 125ml olijfolie, 1el wittewijnazijn.

18

Marinade

Basis:

Mengsel van zure vloeistof, vetstof en kruiden

- Zuur: wijn, azijn, Citroensap, gember, ananas
- Vet: olijfolie, sesamololie, walnootolie
- Kruiden: knoflook, uit, laurier, ...

Mals maken + smaak toevoegen

Geen aluminium of metalen schotel

Eventueel zoeten

Recept volgen!

Voorbeeld: sojamarinade

15g azijn

15g sojasaus

10g ketjap

50ml olijfolie, 50ml zonnebloemolie, 50ml
gembersiroop

Peper en zout

19

Inmaken

Basis

Zout: bacteriegroei tegengaan

Suiker: vanaf 60% afremmen bacteriegroei

Zuur: conserverende werking (azijn: 5%
zuurgehalte; balsamico meestal niet zuur
genoeg)

Verse producten gebruiken, eventueel kort
blancheren

Voorbeeld: ingemaakte sjalotten (3 weken laten staan, tot 6 maand houdbaar)

1 kg sjalotten

40g grof zeezout

2 Spaanse pepers

8 kruidnagels

10dl rode wijnazijn

320g suiker

20

Chutney

Basis:

- Bijgerecht, saus bij vleesgerechten
- Pompoen, appel, tomaat, ui, rozijnen, mango, peer, papaya, rabarber, veenbes, ...
- Azijn, geleisuiker (bewaring), honing
- Kruiden: knoflook, gember, munt, kaneel, chili's, ...

Voorbeeld: pompoenchutney

- 500g pompoen (gesneden)
- 300g uien
- 150g rode paprika (gesneden)
- 220g ananas
- 75ml appelsap
- Kerriepoeder, koriander, cayennepeper, zwarte peper, komijn (van elk ½ tl)
- 30g zout
- 2 laurierblaadjes
- 180g geleisuiker
- 1,8dl appelazijn

21

Tapenade

Basis

Fijngemalen olijven/kappertjes, tonijn of ansjovis

Olijfolie, citroensap, knoflook, tijm

Saus, op toastje, door een salade

Voorbeeld: tapenade van zongedroogde tomaatjes

100g zongedroogde tomaatjes op olie

1 teentje knoflook

25g pijnboompitten

10 blaadjes basilicum

1el azijn

2-3el olijfolie

Peper en zout

22

Pesto

Basis

- Olijfolie, basilicum, knoflook, oud belegen kaas, pijnboompitten, zout & peper
- Pasta, salade, pizza, vis, broodje of toast

Voorbeeld: pesto van **vogelmuur**

- 100g gewassen en afgedroogde vogelmuur
- 1el pijnboompitjes
- 1 knoflookteen (of daslookknoel)
- 10g geraspte oude kaas
- 2el olijf- of walnootolie
- Peper en zout naar smaak

23

Mayonaise

Voorbeeld: mayonaise van **hondsdrif** en mierikswortel

- 20g versgehakte hondsdrifblaadjes
- 2 eierdooiers
- 1tl mosterd
- 2,5 dl koolzaadolie
- 3tl geraspte mierikswortel
- 2tl citroensap
- Peper en zout

24

Andere toepassingen

Mosterd

Focaccia met olijven en
rozemarijn

Paella met olijfolie en
witte wijn

Verse geiten- of
schapenkaas in
kruidenolie (olijfolie,
chilipepers, knoflook,
oregano, tijm,
rozemarijn)

25

Ketchup

Bijvoorbeeld: meidoornketchup

500g meidoornbessen
300ml appelazijn
300ml water
175 (bastaard)suiker
0,5tl van zout, gemalen gember, geraspte
nootmuskaat
Snuifje gemalen kruidnagel en zwarte peper

Bereiding:

Kook de bessen in de azijn en het water gaar
(ongeveer 35 minuten)
Door een zeef halen en de pulp in een pan doen,
samen met de andere ingrediënten
Laat 5 minuten doorkoken.

26